Anti-Pestprotocol

RENN4 excellent in speciaal talent | Leeuwarden DE MONOLIET

050 - 3098888
info@renn4.nl
www.renn4.nl

Postadres
Postbus 8091
9702 KB GRONINGEN

RENN4

excellent in speciaal talent

Inhoud

2. Pesten 3
Pesten en plagen, wat is het verschil? 3
Hoe wordt er gepest? 3
De gepeste leerling 4
De pester 4
De meelopers en de andere leerlingen 5
Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel 5
Ouder(s)/verzorger(s) 5
3. Het antipestprotocol 6
Uitgangspunten bij de aanpak van het pestprobleem 6
Het aanpakken van pesten 6
Preventief handelen 7
Curatief handelen: de vijfsporenaanpak 7
4. Het stappenplan na een melding van pesten 9
Stap 1: De rol van de leerkracht 9
Stap 2: De rol van de antipestcoördinator 9
Stap 3: Schorsing 10
Stap 4: Schoolverwijdering 10
De rol van de vakdocenten 10
De rol van de antipestcoördinatoren 10
5. Cyberpesten 11
Wat is cyberpesten? 11
Hoe wordt er gepest? 11
Verantwoordelijkheid van de Monoliet 12
Het stappenplan na een melding van cyberpesten 12
Hulp voor leerlingen tegen cyberpesten 13
Bijlage I Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling 14
Bijlage II Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest 15

1. Voorwoord

Dit is het antipestprotocol van De Monoliet. Enerzijds bevat het richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag, anderzijds staan er ook voorwaarden en activiteiten in om pesten te voorkomen.

Een kind dat wordt gepest, kan dat zijn leven lang met zich meedragen. Het is daarom van wezenlijk belang dat het kan opgroeien in een veilige omgeving. Dat is een taak van de hele maatschappij. Een leerling, die een groot deel van zijn dag op school doorbrengt, moet er dus op kunnen vertrouwen dat de school er alles aan doet om ervoor te zorgen dat hij een zorgeloze schooltijd heeft en zich ook buiten de muren van het schoolgebouw en online veilig voelt.

Dit protocol heeft als doel dat alle leerlingen zich veilig voelen op school, zodat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken inzichtelijk te maken, kunnen leerlingen en volwassenen elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar hierbij te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan. Het heeft als belangrijkste doel om het vertrouwen van allen te winnen op een gebied waar nog te vaak wantrouwen overheerst.

Afhankelijk van alle andere ontwikkelingen binnen onze school, zal ook het handelen rond pesten zich verder ontwikkelen. In dat geval zal het protocol aangepast worden.

Voor de tekst van dit protocol is gedeeltelijk gebruik gemaakt van antipestprotocollen van verschillende scholen. De aanpak van pesten heeft echter een duidelijk eigen karakter.

Detmer Postma (Cornelis Trooststraat)
Erik Jager (Melkemastate)
Erik Reidinga (Melkemastate)

Antipestcoördinatoren De Monoliet

2. Pesten

Pesten en plagen, wat is het verschil?

Pesten

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt, met als gevolg dat deze persoon buiten (een deel van) de groep komt te staan. De gepeste leerling is niet meer in staat om zichzelf te verdedigen en voelt zich gekwetst, vernederd en afgewezen. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Plagen

We spreken van plagen als beide partijen even sterk zijn en er niet echt gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. Bij plagen zijn de machtsverhoudingen gelijk. De plager heeft niet de intentie om de andere persoon te beschadigen.

Pesten of plagen: enkele verschillen op een rijtje:

Plagen	**Pesten**
Incidenteel/kortdurend	Structureel/langdurig
Onbezonnen/spontaan	Systematisch/berekenend
Wederzijdsheid	Eenrichtingsverkeer
Geen vaste structuur: wisseling van rol is mogelijk	Neiging tot vaste structuur: wisseling van rol is vaak onmogelijk
Positieve bedoelingen	Negatieve bedoelingen: bewust kwetsen
Beide partijen hebben plezier. Humor staat centraal	De gepeste heeft verdriet/voelt zich gekwetst
Gelijkwaardige machtsverhouding: beide partijen kunnen het plagen stoppen	Ongelijke machtsverhouding: het slachtoffer is niet in staat het pesten te stoppen
Heeft geen negatieve gevolgen	Heeft schadelijke gevolgen
Meestal één tegen één	Meestal een groep tegenover een geïsoleerd slachtoffer
Vindt openlijk plaats	Gebeurt meestal stiekem

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. Alle leerlingen kunnen slachtoffer worden en pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Hoe wordt er gepest?

Om het pesten tegen te gaan is het van belang te weten of en hoe er wordt gepest.
Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel moet alert zijn op signalen die kunnen wijzen op pestgedrag.

Voorbeelden van specifiek pestgedrag

Verbaal	vernederen, persoonsgericht schelden, uitlachen, roddelen, (be)dreigen, chanteren
Fysiek	duwen, trekken, krabben, bijten, slaan, schoppen, spugen
Intimidatie	opjagen en achtervolgen, opwachten, klem zetten, opsluiten
Isolatie	buitensluiten door zwijgen en negeren
Stelen en vernielen	afpakken of beschadigen van eigendommen
Afpersing	dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen

De gepeste leerling

Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdsgenoten: ze hebben een andere hobby, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet, etc. Veel leerlingen die gepest worden hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat om daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen. Vaak zijn gepeste leerlingen angstig en onzeker in een groep en durven ze weinig of niets te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden versterkt door het ondervonden pestgedrag waardoor de leerling in een vicieuze cirkel terechtkomt waar het zonder hulp niet uit komt. Gepeste leerlingen voelen zich vaak eenzaam. Ze hebben in hun directe omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdsgenoten. Mogelijke signalen van leerlingen die gepest worden kunnen zijn:

Thuis

- Niet meer naar school willen of niet willen vertellen over school
- Lichamelijke klachten zoals hoofdpijn en/of buikpijn
- Lusteloosheid, niet naar buiten willen
- Prikkelbaar, boos of verdrietig zijn

School

- Weinig tot geen contact met medeleerlingen hebben
- Tijdens pauzes in het lokaal willen blijven
- Moeite hebben om zichzelf te uiten
- Achteruitgang in leerprestaties
- Geroddel over de betreffende leerling
- Voortdurend negatieve reacties bij voorstellen/ideeën van de betreffende leerling

Het voorkomen van bepaalde signalen betekent niet automatisch dat er gepest wordt. Een gesprek met het kind zal altijd moeten uitwijzen of een vermoeden juist is of dat er naar een andere oorzaak moet worden gezocht.

De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Ze zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.
Pesters krijgen vaak andere leerlingen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben zoals:

- Een problematische thuissituatie.
- Een gevoel van anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spellen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

De meelopers en de andere leerlingen

De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij pesten in de actieve rol van pester. Sommige behouden enige afstand en andere leerlingen doen, uit angst of berekening, niet mee. Dit zijn de zogenaamde ‘meelopers’.

Er zijn ook leerlingen die niet merken dat er gepest wordt. Heel af en toe neemt een leerling, of een klein groepje leerlingen, het voor de gepeste leerling op.

Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te raken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor op de populariteit van de pester in kwestie mee te liften.

Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel

Pesten is een goed bewaard groepsgeheim: (bijna) iedere leerling weet dat er in de groep wordt gepest, toch durft niemand het aan de leerkracht of een ouder/verzorger te vertellen. Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel weten dus ook vaak niet dat er in de groep wordt gepest. En als ze ongewenst gedrag zien, dan wordt het lang niet altijd als pesten geïnterpreteerd.

Ouder(s)/verzorger(s)

Leerlingen die gepest worden vertellen vaak aan niemand dat ze gepest worden, ook thuis niet. Redenen hiervoor kunnen zijn dat ze zich schamen en het probleem onoplosbaar lijkt. Ook hebben ze de vaak de angst dat de ouder(s)/verzorger(s) met de school of de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt.

3. Het antipestprotocol

Het antipestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouder(s)/verzorger(s) waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Uitgangspunten bij de aanpak van het pestprobleem

Het antipestprotocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Alle betrokken partijen (leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen) erkennen pesten als een probleem en werken samen bij de oplossing ervan.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt gezien.
3. Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel zijn in staat pestgedrag te signaleren en laten in hun gedrag zien dat ze gaan voor een veilige school: regels en afspraken worden nageleefd en er wordt stelling genomen tegenover norm overschrijdend gedrag.
4. De school wil pesten voorkomen en biedt verschillende (les)activiteiten m.b.t. pesten voor alle leerjaren (preventief handelen).
5. De school beschikt over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (curatief handelen).

Wanneer het pestprobleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt en een gesprek met leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel van de school niet heeft geleid tot een oplossing, dan treedt de klachtenregeling in werking waarbij de contactpersoon/vertrouwenspersoon wordt ingeschakeld. We verwijzen hiervoor naar de in de schoolgids beschreven klachtenregeling.

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De aanpak van het pestprobleem valt uiteen in twee delen. Enerzijds is het van belang het pesten te voorkomen. Dat vraagt om maatregelen in de preventieve sfeer. Anderzijds moet helder zijn wat de acties zijn als het pestprobleem zich voordoet. In dat geval spreken we van curatief handelen.

Preventief handelen

- Tijdens de kennismakingsgesprekken die aan het begin van het schooljaar plaatsvinden bespreken de groepsleerkrachten de algemene schoolregels. Tijdens de Week Tegen Pesten wordt het antipestprotocol met de leerlingen besproken dit a.d.h.v. een lessenbezoek van de APC-coördinatoren. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken, maar juist als hulp bieden of vragen moet worden beschouwd.
- Tijdens de SOVA-lessen wordt er aandacht besteed aan pesten. Hiervoor is een leerlijn ontwikkeld met verschillende activiteiten voor de verschillende leerjaren. Voor ieder leerjaar is er een leskist met lesmateriaal m.b.t. pesten. De leskisten zijn aanwezig op de locatie van de Cornelis Trooststraat. Het lesmateriaal staat tevens op de OneDrive van de Monoliet.
- Ieder schooljaar wordt tijdens de Week Tegen Pesten extra aandacht besteed aan het preventief handelen tegen pesten o.a. door middel van interactief theater, lesbrieven, voorlichtingen en workshops.
- Indien een leerkracht daartoe aanleiding ziet, besteedt hij/zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd. Van de gesprekken m.b.t. pesten worden notulen gemaakt, die door de groepsdocent worden opgeslagen in het leerlingvolgsysteem van zowel de pester als het slachtoffer.

Curatief handelen: de vijfsporenaanpak

Bij de aanpak van een concreet pestprobleem hanteren we de vijfsporenaanpak uit het Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten. Het uitgangspunt is dat alle partijen bij de aanpak van het pestprobleem betrokken worden; de gepeste leerling, de pester, de middengroep, de ouder(s)/verzorger(s) en de leerkracht(en).
We nemen hierbij de volgende stappen:

De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
- De school werkt aan een zo goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid en leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.
- De school neemt stelling tegen pesten.

De school biedt steun aan de leerling die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen: de leerling kan zijn/haar verhaal doen.
- Er wordt tijd gemaakt voor een gesprek met de leerling om uit te zoeken wat er precies gebeurd; door wie en hoe wordt er gepest?
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- Er wordt hulp aangeboden door de leerkracht en/of de antipestcoördinator.
- Er worden afspraken gemaakt m.b.t. informatieverstrekking aan ouder(s)/verzorger(s).
- Er wordt een vervolgafspraak gemaakt.

De school biedt steun aan de pester

- De pester wordt geconfronteerd met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester.
- Er wordt geprobeerd om de achterliggende oorzaak van het pestgedrag te achterhalen.
- Er wordt hulp aangeboden door de leerkracht en/of de antipestcoördinator.

Het betrekken van de middengroep bij het probleem

- De leerkracht bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie.
- Het in herinnering brengen van ieders verantwoordelijkheid voor een goede sfeer.
- Regels en afspraken worden opnieuw besproken.

De school biedt steun aan de ouder(s)/verzorger(s)

- De school werkt samen met ouder(s)/verzorger(s) om het pesten aan te pakken.
- Er wordt contact opgenomen met de ouder(s)/verzorger(s) van de gepeste leerling.
- Er wordt contact opgenomen met de ouder(s)/verzorger(s) van de pester.
- De school geeft adviezen aan de ouder(s)/verzorger(s) in de omgang met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouder(s)/verzorger(s), indien nodig, naar deskundige hulpverleners.

De ouder(s)/verzorger(s) van een leerling die gepest wordt, hebben er soms moeite mee dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt: het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerd toe voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

4. Het stappenplan na een melding van pesten

Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd. Op het moment dat een leerling, ouder(s)/verzorger(s), leerkrachten of onderwijsondersteunend personeel een melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1: De rol van de leerkracht

1. Wanneer het pesten plaatsvindt binnen de klas, heeft de leerkracht een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest en de leerling die gepest wordt. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage I en II.
2. De leerkracht organiseert vervolgens een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
3. De leerkracht neemt contact op met de ouder(s)/verzorger(s) van zowel de gepeste leerling als de pester en betrekt hen bij de oplossing.
4. De leerkracht bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
5. De leerkracht gaat in gesprek met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
6. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de leerkracht het gedrag aan de antipestcoördinator. De leerkracht overhandigt de antipestcoördinator hierbij het dossier met daarin de gebeurtenissen en gemaakte afspraken.

Stap 2: De rol van de antipestcoördinator

1. De antipestcoördinator ondersteund de leerkracht bij herhaling van het pestgedrag en/of wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
2. De antipestcoördinator heeft een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert een gesprek tussen beide leerlingen.
3. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
   - confronteren;
   - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen;
   - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten (zie bijlage II).
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij bepaalt gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. De antipestcoördinator adviseert zo nodig, in overleg met de directeur, zowel aan de gepeste als de pester hulp op vrijwillige basis.
6. De antipestcoördinator stelt alle betrokken ouder(s)/verzorger(s) op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag en verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
7. De antipestcoördinator bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouder(s)/verzorger(s).
8. De antipestcoördinator koppelt alle informatie weer terug naar de leerkracht.

Stap 3: Schorsing
Wanneer na gesprek met antipestcoördinator en leerkracht het pesten doorgaat, volgt een schorsing van een dag bij herhaling van pestgedrag. Tijdens het herstelgesprek met directie en docent, ouders en leerling (waar nodig antipestcoördinator) worden afspraken gemaakt over de gevolgen van het pestgedrag. Bij herhaling van pesten zal opnieuw een schorsing van langere tijd worden ingezet.

Stap 4: Schoolverwijdering
Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het pestgedrag en er geen perspectieven meer zijn tot verandering, rest de school niets anders dan schoolverwijdering. Dit is in samenspraak met de leerplichtambtenaar.

De rol van de vakdocenten
De vakleerkrachten hebben een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de leerkracht om hulp en overleg in gang te zetten.

De rol van de antipestcoördinatoren
- De antipestcoördinatoren ondersteunen waar nodig de leerkrachten tijdens de verschillende fasen in het proces.
- De antipestcoördinatoren kunnen, indien nodig, een inbreng hebben tijdens de groepsdocentlessen.
- De antipestcoördinatoren zorgen voor een aanbod in preventieve lessen binnen de verschillende leerjaren.

Het weergegeven stappenplan is een algemene leidraad. Als een interventie succes heeft dan kunnen de vervolgstappen achterwege blijven.
Per leerling wordt bekeken welke maatregelen het meest passend zijn, hierin kunnen zich verschillen laten zien.

5. Cyberpesten

Wat is cyberpesten?

Cyberpesten of digitaal pesten is één van de vormen van pesten en vindt plaats in de online wereld die vaak verweven is met het offline leven. Kinderen of jongeren gebruiken hiervoor het internet of diverse apps. Het pesten gebeurt door het opzettelijk zwart maken of afkraken van een persoon, door middel van vervelende of negatieve opmerkingen of juist het groepsgewijs negeren van een specifiek persoon. Sociale media maken het heel gemakkelijk om allerlei foto's te uploaden en gelijk met de wereld te delen. Beschermd door het gevoel van anonimiteit kan een cyberpester veel verder gaan dan bij andere vormen van pesten. De pester verbergt zich achter een scherm en wordt niet geconfronteerd met de gevolgen van het gedrag. Het cyberpesten kan vrijwel 24 uur per dag doorgaan en heeft ernstige gevolgen voor de gepeste zoals onzekerheid, angst, woede, depressies en in sommige gevallen zelfs zelfmoord(pogingen).
De motieven en de context van het cyberpesten zijn vaak hetzelfde als bij 'gewoon' pesten. Het gaat om hetzelfde bedoelbewuste gedrag, maar omdat het pesten online plaatsvindt komt er een groot aantal aan mogelijkheden bij.

Hoe wordt er gepest?

Voorbeelden van cyberpesten of digitaal pesten:

- Vervelende Whatsapp-berichten versturen of mensen uitsluiten in Whatsapp-groepen.
- Het versturen van haattweets of bedreigingen.
- Schelden in chats.
- Anti-pagina's aanmaken over de gepeste, waarop iedereen commentaar mag geven behalve de gepeste zelf.
- Misbruiken van privégegevens (zoals het stelen van wachtwoorden of het aanmaken van nepaccounts).
- Nepaccounts aanmaken met de foto's en gegevens van de gepeste (identiteitshack).
- Het verspreiden van beeldmateriaal zoals intieme foto's (sexting) en/of filmpjes van geweld of mishandeling.
- Lijsten rondsturen van meisjes die als sletten bestempeld worden (bangalijsten).
- Online kinderlokken (grooming).

Verantwoordelijkheid van de Monoliet

Cyberpesten gebeurt meestal buiten schooltijd, maar gaat vaak door op school. Leerlingen kunnen hierdoor minder goed leren en er ontstaat een onveilig klimaat. Cyberpesten is een groeiend probleem.

De aanpak van cyberpesten als specifieke, online vorm van pestgedrag vraagt niet per se om nieuwe methoden. Belangrijk blijft om er zowel binnen de groep als met het slachtoffer en de dader over te praten. Bij een melding van cyberpesten zal het stappenplan na een melding van pesten en het anti-pestprotocol, zoals eerder beschreven in dit document, gehandhaafd worden.

Wat doet de Monoliet aan het cyberpesten?

- Leerkrachten geven gerichte lessen over cyberpesten waarbij ze leerlingen bewust maken van de gevaren van het internet, de gevolgen van cyberpesten en de strafbare feiten.
- We vragen ouder(s)/verzorger(s) om medewerking te verlenen op onderstaande punten.
  - Ouder(s)/verzorger(s) hebben inzage in de telefoon van hun kind en kennen de wachtwoorden van verschillende de sociale media, zoals Facebook en Instagram.
  - Ouder(s)/verzorger(s) zijn geïnteresseerd en nieuwsgierig naar het sociale media gebruik van hun kind en kijken regelmatig mee op de computer, tablet of smartphone.
  - Als ouder(s)/verzorger(s) ontdekken dat hun kind wordt gepest, nemen ze contact op met school.

Het stappenplan na een melding van cyberpesten

1. *Bewaar berichten*
   Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren.
2. *Blokkeren van afzender*
   Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pester kan blokkeren.
3. *Gesprek*
   Ga in gesprek met de betrokken leerling(en), te doen volgens de aanpak van het pesten eerder beschreven in het document.
4. *Contact opnemen met ouder(s)/verzorger(s) van de betrokkenen.*
   Geef de ouder(s)/verzorger(s) advies over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.
5. *Aangifte doen*
   (Cyber)pesten is op zich niet strafbaar en de inzet is om er samen uit te komen. Als het pesten langdurig aanhoudt en er grenzen overschreden worden, kan er wel sprake zijn van een strafbaar feit. Daarvan kan aangifte gedaan worden.
   Het is belangrijk dat de leerling, of namens de leerling de ouder(s)/verzorger(s), zoveel mogelijk bewijsmateriaal meeneemt naar het politiebureau, zoals:

- data en (exacte) tijdstippen;
- email- en internetadressen (url's);
- gebruikersnaam en nickname(s) van de betrokkene(n);
- prints van chatlogs en mailberichten;
- bewaarde sms- en app-berichten;
- schermafdrukken (via printscreen of maak een foto).

Hulp voor leerlingen tegen cyberpesten

Pestweb

Leerlingen die digitaal worden gepest, kunnen hulp vinden op www.pestweb.nl. Ook ouder(s)/verzorger(s) en leerkrachten kunnen op deze website terecht. Pestweb.nl is een platform tegen cyberpesten met:

- een forum om met andere kinderen en jongeren ervaringen met cyberpesten te delen;
- directe hulp om zelf het online pesten te stoppen;
- goede voorbeelden om het cyberpesten tegen te gaan.

Meldknop

www.meldknop.nl is een centraal, landelijk punt waar een overzicht te vinden is van partijen die hulp kunnen bieden bij diverse online problemen. Ook is er de mogelijkheid om via deze website een meldknop te installeren, die altijd in beeld is, bijvoorbeeld bovenin de internetbrowser. De knop kan direct ingedrukt worden als online iets vervelends voorvalt.
Alle partijen binnen meldknop.nl zijn zogenaamde 'trusted flaggers', dat wil zeggen dat ze een directe contactpersoon hebben bij grote internationale websites zoals Facebook,Google en Youtube. Dat is fijn, want het kan soms erg lastig zijn om iets van deze websites af te laten halen.

Bijlage I Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie wordt je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer/andere leerlingen bij betrokken?)
- Waar wordt je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer/andere plekken waar je wordt gepest?)
- Hoe vaak wordt je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouder(s)/verzorger(s) of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je tot nu zelf aan het pesten gedaan of proberen te doen?
- Zijn er leerlingen of andere mensen die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurd? Wat wil je bereiken?

Aanpak

Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester(s)?

Gepeste leerlingen lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat zegt dat de pester gelijk heeft. Besteed hier aandacht aan want *niemand kan een ander klein maken zonder diens toestemming.*

Bijlage II Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Het schetsen van stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is probleemgericht, relatiegericht, veranderingsgericht en specifiek.

Probleemgericht

Het confronteren richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht. Bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag grappig bent. Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.

Relatiegericht

Je bent heel duidelijk op de inhoud; in wat je wilt en niet wilt, maar met behoud van de relatie. Bijvoorbeeld: Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee stopt. **Zeg nooit: Je bent heel gemeen.** Je wilt graag verder met de leerling. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.

Veranderingsgericht

Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Specifiek blijven

Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemt is, richt jij je op het waarom.

- Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt?
- Wat levert het jou op?
- Wat reageer je af op de andere leerling?

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag.

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt (zie antipestprotocol).